

Nr 107.

Av herr **Ståhl**, *angående utformandet av debatterna i riksdagens kamrar.*

Då riksdagens konstitutionsutskott innevarande år till behandling skall upptaga de vid 1953 års riksdag bordlagda motionerna rörande riksdagens arbetsformer synes det lämpligt att i sammanhanget även kunde övervägas en länge och på många håll önskad ändring även av de större debatternas, framför allt remissdebatternas, dispositionsmässiga utformning.

På grund av bestämmelserna i Ordningsstadga för kamrarna § 12 måste nu debatten i ett ämnesavsnitt avbrytas, sedan berörda ledamöter utnyttjat sin replikrätt två gånger under tre minuter, den ena eventuellt sex minuter, även om överläggningen i denna del i hög grad varit av central betydelse och tillvunnit sig avsevärt intresse. Erfarenheten har visat, att denna ordning ofta varit till men för klarläggande och uttömmande meningsutbyten i viktiga spörsmål. Önskemålen om en förändring har därför blivit alltmer framträdande. Avsikten därmed skulle vara att bereda möjlighet åt deltagarna att i ett visst överläggningsämne erhålla ordet för längre inlägg än de korta inpass, som nu kan tillåtas, eventuellt även för nyanmälda talare att delta i debatten om ifrågavarande ämnesområde.

Säkerligen skulle det visa sig mycket svårt att i preciserade stadganden fastställa detaljerade regler för en sådan friare form för debatten, varigenom emellertid en större ämneskoncentration och överskådlighet skulle vinnas. Det förefaller därför nödvändigt, att kammarens talman för uppnående av detta syfte erhåller större befogenhet än hittills att på lämpligt sätt påverka ordningsföljden mellan anmälda talare liksom ökad rätt att medge repliker. Varje risk för ett missbruk av en sådan ökad befogenhet för talmän och vice talmän i riksdagens kamrar synes emellertid på grund av en lång och obruten tradition vara utesluten. Förtroendet för deras osvikliga oväld och omdöme är i båda kamrarna grundmurat, varför ett ökat inflytande från deras sida på de större debatternas disposition och utformning icke från något håll torde möta betänksamhet. För den händelse det skulle anses lämpligt med de olika kammargruppernas medverkan kunde den anordningen möjligen tänkas, att dessa för ändamålet valde en förtroendemän, som av talmannen i tveksamma fall kunde kallas till samråd.

Flera exempel skulle kunna anföras som belägg för att det i och för sig väl borde vara möjligt att genomföra en reform av här anlytt slag. Det senaste utgör den omläggning av dechargedebatten som i fjol skedde i andra

kammaren. Tidigare har denna debatt fritt spänt över samtliga olika ämnesområden, som upptagits i konstitutionsutskottets memorial. I föl koncentrerades anförandena till varje ämne, som punktvis angivits i memorialet. Den talare, som önskade yttra sig om exempelvis tre av dessa ämnen, hade sålunda ordet tre gånger, vilket ingalunda medförde förlängning av debatten men onekligen gav åt densamma en fastare och mer intresseväckande karaktär.

Givetvis är det omöjligt för en enskild motionär att ange den lämpliga formen för en förändring av här åsyftat slag. Denna uppgift kan med förtroende överlämnas till konstitutionsutskottet.

Med stöd av ovanstående tillåter jag mig föreslå riksdagen besluta,

att för uppnående av en smidigare och bättre disponerad utformning av debatterna i riksdagens kamrar fungerande talman skall givas befogenhet att i större utsträckning än nu är möjligt bevilja repliker samt påverka ordningsföljden mellan talarna.

Stockholm den 26 januari 1954.

Manne Ståhl.
